

TURKEY SETS HIGH EXPORT TARGETS

İHRACAT HEDEFLERİMİZ ÇOK BÜYÜK

Türkiye, 2004 yılında bir önceki yıla göre yüzde 33,7 artışla 64 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirdi. Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı Oğuz Satıcı 2005 yılı için ihracat hedefinin 72-75 milyar dolar, 2010 için ise 150 milyar dolar olduğunu açıkladı. Türkiye'nin imalat sanayinde çıktı/girdi kriterlerine göre en verimli sektörlerinden olan gemi inşaada daha da uzmanlaşmak gerektiğinin altını çizdi.

Turkey's exports reached US\$ 64 billion in 2004, a 33,7 percent increase over 2003. Chairman of the Turkish Exporters Assembly (TIM) Oğuz Satıcı announced that the export target is US\$ 72-75 billion for 2005, and US\$ 150 billion for 2010. Satıcı emphasized the necessity of getting more specialized in shipbuilding, one of the most productive industrial sectors according to the input-output criteria in Turkey's manufacturing industry.

Oğuz Satıcı

Türkiye'nin 2004 yılı ve 2005 yılı ilk dört ayı ihracatını sektörel bazda nasıl değerlendiriyorsunuz? Geçmiş yıllarda ihracatın gelişimi hakkında neler söyleyebilirsiniz? 2005 ve gelecek yıllara ilişkin tahmini rakamlar nelerdir?

Dış ticaretimizde 2001 krizinden sonra yaşanan küçülmenin ardından 2002 yılında izlediğimiz kur politikası ve girdi maliyetleri yüksekliği nedeniyle ithalatımız 51,5 milyar dolara fırladı. Rekabet gücümüzü kaybetmemizin sonuçları hemen 2003'te ortaya çıktı ve ithalatımız yüzde 34,5 artarak 69,3 milyar dolara ulaştı. İhracatımız ise 47 milyar dolar olarak gerçekleşti. 2004'de dış ticaretteki artış eğilimi devam etti ve ithalatımız yüzde 40,4 artarak 97,3 milyar dolara, ihracatımız ise yüzde 33,7 artarak 64 milyar dolara çıktı. 2005 yılında artış oranlarının yavaşlamasına rağmen ihracatımızdaki artış eğilimi devam ediyor. Mayıs sonu itibarıyla 30 milyar dolara dayanan ihracatımızda geriye dönük 12 aylık ihracatımız ise 69,4 milyar dolar olarak gerçekleşti. Bu sene ihracatımızın

What do you think about Turkey's export performance on sectoral basis in 2004 and in the first four months this year? What are your opinions about the development of exports in previous years? What are the estimated figures for 2005 and future years?

As a consequence of the foreign exchange policy implemented in 2002 following the contraction in our foreign trade after the 2001 crisis, as well as of the high level of the input costs, our imports soared to US\$ 51,5 billion. Results of the loss of competitive power appeared immediately in 2003 and imports increased by 34,5 percent to US\$ 69,3 billion. The country's exports reached US\$ 47 billion. The rising trend in foreign trade continued in 2004 and imports increased by 40,4 percent to US\$ 97,3 billion and exports by 33,7 percent to US\$ 64 billion. In spite of a slow down in 2005, the increasing trend in our foreign trade continues. As of end of May, exports were US\$ 30 billion and the volume of exports for the last 12 months was US\$ 69,4 billion. We anticipate that export volume will be between US\$ 72 and 75 billion this year.

72 ile 75 milyar dolar arası gerçekleşeceğini tahmin ediyoruz.

İhracatımızda sanayinin payı artıyor, tarımınki ise azalıyor. Tekstil önemini koruyor fakat Çin büyük bir tehdit. Önümüzdeki 5 sene içinde ihracatın dağılımının seyri sizce nasıl olacak? Bu süreç içerisinde en çok ihracat yaptığımız ülkelerin sıralamasında bir değişiklik bekliyor musunuz?

İstatistiklere baktığımızda, her ne kadar hacim artsa da, tarım ihracatının oranının azalmakta olduğunu görüyoruz. 2000 yılında yüzde 15'lik bir paya karşılık 2005 yılının Mayıs'ında yüzde 12,2'ye kadar gerileyen tarım ihracatımızdaki bu geride kalmışlık tüm Türkiye'nin kusura. Bürokrasinin eksikliğinden bilinçsiz yapılan tarıma, henüz bir envanteri bile çıkarılmayan, plansız programsız ekim ve dikimden, stratejik ürün konseptinin yokluğuna kadar bir dizi sorun tarımda ülkemizi geride bırakıyor. Üretimdeki bu sorun şüphesiz ihracata da yansıyor. Sanayi ürünlerinin yüzde 85'lerin üzerindeki ihracat payı da bir ölçüde normal karşılanması gereken bir oran. Ancak değeri tabii ki tatmin edici değil. Sanayi ürünleri içerisinde tekstil ve konfeksiyon ürünleri ağırlığını koruyor. Yine 2000 yılında yüzde 40'a kadar çıkan tekstil ve konfeksiyon ihracatının payı yüzde 29'lara kadar gerilemiş durumda. Ancak oransal olarak gerilemeye rağmen tekstil ve konfeksiyon halen Türkiye için stratejik bir ihracat kalemi ve önümüzdeki 5 yılda da bunun çok fazla değişmesini beklemiyoruz. Aslında önümüzdeki 5 yıl için bir projeksiyon yapmak oldukça iddialı olacaktır. Çünkü dış ticaret uluslararası konjunktürden, dünyadaki ekonomik gelişmelerden etkileniyor. İhracatımızın bugünkü artış hızını sürdürmesi mümkün görünse de yatırımlardaki

Industry's share in Turkey's exports increases, while that of agriculture decreases. Textile maintains its importance, but China poses a serious threat. What, in your opinion, will the distribution of exports be like during the next five years? Do you expect a change in the order of the countries that we export to the most during that period?

When we look at the statistics, we see that, even though the volume increases, the rate of agricultural exports decreases. Share of agricultural exports fell from 15 percent in 2000 down to 12,2 percent as of May 2005. That decline in agricultural exports is the fault of the whole country. A series of problems from the inefficiency of bureaucracy to ignorant agricultural activities, from unplanned sowing, whose inventory cannot be taken yet, to the absence of a strategic product concept, sets our country back. These problems in production are undoubtedly reflected in exports. Therefore, above 85 percent share of industrial products in exports should be considered normal to some extent. However, their value is not satisfactory. Among industrial products, textile and apparel products maintain their significance. Share of textile and apparel products in exports rose up to 40 percent in 2000 but has fallen down to around 29 percent recently. But, in spite of that decline in percentage, textile and apparel products are still a strategic export item for Turkey and we do not anticipate that that situation would change to a large extent within the next five years. Actually, making a

artış hızının aynı oranda artmaması da göz önüne alınmalı. Ancak yine de bir tahminde bulunmak gerekirse ihracatımızın 2010 yılında 150 milyar doları aşacağını tahmin ediyoruz. İhracatımızın ülkelere göre dağılımına bakarsak Almanya'nın geleneksel olarak birinci sırada olduğunu görüyoruz. Ancak ikinci ve üçüncü sıralar son iki yıldır değişiyor. ABD ihracatımızın genel ihracat artış oranı kadar artmamasından dolayı ikinciliği önce İngiltere'ye, ardından da üçüncülüğü İtalya'ya kaptırdı. Önümüzdeki 5 sene içerisinde komşu ülkelerimizle olan dış ticaretimizde ciddi oranlarda artış beklense de değer AB ülkelerini yakalaması pek muhtemel görünmüyor.

Türkiye'nin ihracatının artmasında ülkeye gelen yabancı sermayenin etkisi ne kadardır?

Türkiye siyasi ve ekonomik istikrarı yakalaması ile birlikte Avrupa Birliği üyelik sürecindeki gelişmelerin de desteği ile yabancı sermaye konusunda önemli şans yakalamış durumda. Özelleştirmelerin de artmasıyla birlikte, başta telekom, bankacılık olmak üzere otomotiv, kimya gibi hemen tüm sektörlerde bu trend iyice hız kazandı. Kimi tahminlere göre Türkiye'ye önümüzdeki iki yıl içerisinde 20 milyar dolar yabancı sermaye girişi yapılacak. Türkiye'de yabancı sermayenin yoğun olarak hissedildiği ihracata yönelik başlıca iki sektör; otomotiv ve kimya. 2005 yılı Mayıs ayı itibarıyla Türkiye'deki ilk 10 ihracatçı firmanın 5'ini yabancı sermayeli otomotiv firmaları oluşturuyor. Ancak ihracatımızın en büyük payını teşkil eden, istihdama en çok katkıda bulunan sektörlerden birisi olan tekstil ve konfeksiyon sektöründe yabancı sermayenin az oranda nüfuz ettiği sektörler. TİM'in de önemli oranda katkı yaptığı Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu, 10 teknik komite eliyle çalışmalarını sürdürüyor. Önümüzdeki yıllarda yabancı sermayenin ihracata yaptığı katkının artarak süreceği inancındayım.

Türkiye'nin ihracat yapan ülkeler sıralamasındaki yeri genel anlamda ve sektörel bazda nedir? Bu pozisyonun anlamı, getirileri, götürüleri nelerdir? Daha üst sıralara çıkmak için ne gibi çalışmalar yürütülmeli?

Türkiye, Dünya Ticaret Örgütü'nün 2004'te yayınlamış olduğu en

projection for the next five years would not be practicable. The reason is that the foreign trade is affected by the economic situation in the world and the economic developments in the world. Though it may seem possible that our exports would maintain its current rising trend, the fact that the rate of increase in investments is not on the same level should be taken into consideration. However, if we are to make a projection anyway, we anticipate that Turkey's exports would exceed US\$ 150 billion by 2010. When we look at the distribution of our exports by countries, we see that Germany is traditionally at the top. However, the second and the third places change for the last two years. Because our exports to the USA do not increase as high as the growth rate of overall exports, the second place was captured first by the United Kingdom and then by Italy. Even though significant increases are expected in our foreign trade with our neighboring countries within the next five years, it does not seem possible that its value could reach the level of that with the European countries.

What is the extent of the effects of the foreign capital flowing into Turkey on the increase of the country's exports?

Having achieved political and economic stability, Turkey has seized an important opportunity with regard to foreign capital also with the support of the developments within the EU membership process. With the increase in privatization, that trend has gained a significant momentum particularly in the telecom and banking sectors, as well as in all sectors such as automotive and chemicals. According to some estimates, a foreign capital inflow of around US\$ 20 billion is expected within the next two years in Turkey. The two major export-oriented sectors in which the foreign capital is intensively needed in Turkey are automotive and chemicals sectors. As of May 2005, 5 out of the top 10 exporting companies in Turkey were the automotive companies with foreign capital. On the other hand, textile and apparel sectors that account for the largest portion in our exports and that make the biggest contribution to employment are the sectors in which the foreign capital has 'penetrated' less. The Investment Environment Improvement Coordination Committee, in which the Turkish Exporters Assembly (TIM) makes significant contributions, continues its activities through total of 10 technical committees. I believe that contribution of the foreign capital to exports would increasingly continue in the following years.

What is Turkey's position among the exporting countries in the general sense and on sectoral basis? What is the meaning, and advantages and disadvantages of that position? What should be done to rise in the ranking?

According to the most current data published by the World Trade Organization in 2004, as of 2003, Turkey ranked 35th among all exporting countries in the world. Our current position is not satisfactory when we consider our potentials. With our existing natural and human resources, Turkey deserves much higher positions. Textile and apparel sector, television and radio

güncel verilere göre, 2003 itibarıyla tüm dünyada ihracat yapan ülkeler arasında 35. sırada yer alıyor. Şu anda bulunduğumuz yer, potansiyelimiz göz önünde bulundurulduğunda, tatmin olunabilecek bir sıralama değil. Mevcut doğal ve beşeri kaynaklarımızla, Türkiye çok daha üst sıraları hak eden bir ülke. Türkiye’de dışa açık sektörler olarak kabul edilebilecek ve ihracatı 500 milyon doların üzerinde olan sektörler; tekstil ve giyim eşyası, televizyon ve radyo alıcıları, işlenmiş sebze meyveler ve motorlu kara taşıtlarının motor aksam ve parçaları olarak sıralanıyor. Tarım sektöründe verimlilik artışının sağlanabilmesi çok kolay olmuyor. Ayrıca Türkiye’nin tarım/işlenmiş tarım ürünlerinden en fazla ihraç ettiği; fındık, kuru kayısı, kuru incir, kuru üzüm, domates salçası, bakliyat, tütün gibi mallarda, dünya pazarındaki payı çok büyük. Doğunluğa ulaşmış bir pazarda ihracat artışının sağlanabilmesi arzın artırılmasıyla ya da fiyatların düşürülmesiyle bile başarılamayabilir. Bu sebeple pazar ve ürün çeşitlendirmesine gidilmesinin tarım ürünleri ihracatını artırıcı bir yöntem olabileceğini düşünüyorum. Türkiye’nin imalat sanayiinde çıktı/girdi kriterine göre en verimli sektörleri; gemi ve hava taşıtları, kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri, metalik olmayan diğer mineraller ile tıbbi aletler ve hassas optik aletlerdir. Ancak bu sektörlerin ihracatının, imalat sanayii ihracatı içindeki payı günümüzde sadece yüzde 9. Katma değer sıralamasında 15. ve 18’inci olan tekstil ve konfeksiyon ürünlerinin ihracatının payı ise yüzde 40. Dolayısıyla girdi başına katma değeri yüksek olan sektörlerde gelecek dönemlerde uzmanlaşmak için gerekli önlemlerin alınması, girişimcilerin bu sektörlerle yönelmesi ve bu sektörleri cazip hale getirecek önlemlerin alınması zorunlu gözüküyor. Bu nedenle özellikle, yatırım teşviklerinin bu açıdan değerlendirilmesi ve yüksek oranlı katma değer yaratan sektörlerde rekabet üstünlüğünü sağlayıcı altyapının oluşturulması gerekiyor.

İhracatı teşvik için yapılan çalışmaları nasıl değerlendiriyorsunuz?

Aslında bugün ihracatçılar için en büyük teşvikin yüksek vergi oranlarını ve yüksek üretim maliyetlerini, uluslararası pazarlarda rekabet ettiğimiz rakiplerin seviyesine çekilmesi olacağı kanaatindeyim. İhracat Türkiye’nin büyümesinde en önemli enstrümanlardan birisi. Türkiye hemen her sektörde önemli ihracat potansiyeline sahip. Dış Ticaret Müsteşarlığı’mızın tecrübesi de ihracatın teşviki konusunda çok önemli. İhracattaki stratejik sektörlerimiz teşvik edilmeli, verilecek bu nakdi ve gayri nakdi teşvikler dikkatli bir şekilde planlanmalı.

Türkiye gemi ve yat inşa sanayinde son yıllarda çok hızlı bir çıkış yakaladı. Bu durum gemi inşa sanayinin de ihracatçılar birliği oluşturması gibi görüşleri de beraberinde getirdi. Konu hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

2002, 2003 ve 2004 yıllarında ihracatımız büyük bir atılım gerçekleştirdi. Bu atılımda gemi inşa sanayi de önemli bir paya sahip. Resmi Gazete’de yayımlanan ilgili tebliğe göre, ihracatçı birlikleri, sanayi ile ilgili sektörlerde son iki takvim yılında toplam 1 milyon dolar tutarında ihracat yapan en az 50 ihracatçının asgari 50 milyon dolarlık ihracat gerçekleştiren ve bu durumu gümrük beyan-nameleri ile tevsik eden veya resmi dış ticaret istatistiklerine ilişkin kayıtlarla teyit edilen firmaların yapacakları başvuruya istinaden

receivers sector, processed vegetable and fruit sector, and motor vehicle engine parts and spare parts sector are those that could be considered to be export-oriented sectors with an export volume over US\$ 500 million. Achieving increase in productivity in the agricultural industry is not easy. In addition, in commodities such as hazelnut, dried apricot, dried fig, raisin, tomato paste, pulses, and tobacco, Turkey has a large share in the world market. Increase in exports in a market that has become saturated may not be achieved by increasing the supply or even by decreasing the prices. Therefore, I am of the opinion that increasing the variety of markets and products could increase the agricultural product exports. The most productive sectors based on the output/input criterion in the manufacturing industry in Turkey are ships and aircrafts, coking coal, refined petroleum products, non-metallic and other minerals, as well as medical equipment and precision optical equipment. However, these sectors today account for a mere 9 percent of all the manufacturing industry exports. Ranking 15th and 18th respectively on the added value list, the textile and apparel products account for 40 percent of all exports of the country. Consequently, it seems to be a must that we take necessary measures to become specialized in the sectors with high added value per input, and entrepreneurs turn towards these sectors,

Bazı tahminlere göre Türkiye’ye önümüzdeki iki yıl içerisinde 20 milyar dolar yabancı sermaye girişi yapılacaktır.

According to some estimates, a foreign capital inflow of around US\$ 20 billion is expected within the next two years in Turkey.

müşterilerin teklifi üzerine Bakanlık onayı ile kurulur. Birlik, kuruluşuna dair tebliğin Resmi Gazete’de yayımlanmasını müteakip tüzel kişilik kazanır ve genel sekreterin atanmasından sonra faaliyete geçer. Sektörde önde gelen firmalar bu belirtilen şartları sağlamaları halinde ilgili ihracatçı birliği tabii ki kurabilirler.

İhracatımızın yüzde 95’i deniz yolu ile yapılıyor? Sizce neden deniz yolu bu kadar önemli? Artıları nelerdir?

Her şeyden önce şunu unutmamalıyız ki üç tarafı denizlerle kaplı kocaman bir yarımada yaşıyoruz. Tüm tarih boyunca sahip olduğumuz boğazlara, Akdeniz ve Ege kıyılarımıza, Süveyş Kanalı’na olan stratejik konumumuza gıpta ile bakılmış, çoğu büyük ülkenin tüm dış politikası bu sahip olduğumuz yerleri ele geçirmek üzerine kurulmuş. Türkiye deniz yolu ile ticaret yapmak için çok ideal bir coğrafyada yer alıyor. Ayrıca deniz yolu ile taşımacılık diğer alternatif kanallara göre daha ucuz. Bu nedenle Türkiye bu avantajını henüz yeterli derecede olmasa da kullanıyor diyebiliriz. ☒

and necessary measures must be taken to make these sectors more attractive in the following periods. Therefore, particularly the investment incentives should be reviewed in that regard, and an infrastructure that would provide competitive advantage in sectors that create high added value should be created.

What is your opinion about the activities aimed at encouragement of exportation?

As a matter of fact, I am of the opinion that the biggest encouragement for the exporters would be that high tax rates and high production costs are decreased down to the levels of our competitors in the international markets. Exportation is one of the most important solutions for Turkey’s growth. Turkey has significant export potentials in almost all sectors. Experience of our Undersecretariat for Foreign Trade is vital for encouragement of exports. Strategic sectors should be encouraged and financial and non-financial export incentives should be planned carefully.

Turkey has been in a rising trend in the ship and yacht building industry in recent years. That created some opinions on establishment of an exporters association in the shipbuilding industry as well. What are your opinions about it?

Turkey has made major forward strides in exports in 2002, 2003 and 2004. The shipbuilding industry has a significant contribution to that development. According to the relevant communiqué published in the Official Gazette, “Exporters associations are established by the proposal of the Undersecretariat and approval of the Ministry upon application of at least 50 exporters with a total export volume of minimum US\$ 50 million and each with an export volume of US\$ 1 million in the last two calendar years in the relevant sectors in the industry, which is to be backed up with documentary proofs such as customs declarations or confirmed with the records related to official foreign trade statistics. Following the publication of the communiqué relating to its establishment, the association becomes a legal entity and commences its activities upon appointment of the secretary general.” In case the companies in that sector meet these conditions, they may certainly establish an exporters association.

95 percent of our exports is carried by sea. Why do you think maritime transportation is so important? What are its advantages?

First of all, we should bear in mind that we live on a huge peninsula. Our straits, Mediterranean and Aegean coasts, and our strategic position with respect to the Suez Canal have always been envied throughout the history, and foreign policies of many big countries have always been based on capturing this very land we own. Therefore, Turkey has an ideal geographical position for maritime trade. Additionally, maritime transportation is cheaper compared to other alternatives. So, Turkey uses that advantage, even if not adequately. ☒